מח:

יו) [נקות סגו ביית סום. עוב קי: ערכין יח.], ב) ב"ק נט. ב"ת קיב, ג) [בב"ק נט ע"ב הגירסא: רבא

אמר דכו"ע], ד) [ע' חוס' לעיל ט. ד"ה והילכתא],

ה) תוספתא דקידושין פ"ג

וש"נ, ז) תוספתה דקדושין

ולא (נכת"י נוסף: ולא ליה בחמרא וכו"

פ"ב ה"ג. ה) ב"ב פג:

בחמרא ולא ניחא ליה

בחלא], י) [בכת"י: דניחא],

כ) [לקמן מט. נט. גיטין

סה. נ"ב עו: קסה.], () [שכת קיא: וש"נ], (מ) [נ"ב קסה.], () [נרש"

שברי״ף: שניהם מלטרפין לשו״פ ובשניהם היא זוכה],

לשו"פ ובשניהם היא זוכה], **ס**) [ומלטרפי], **ע**) [ברש"י

שברי"ף: במיא. בו ולא במה שבתוכו דלא חשיבא מיא

ולא וכו׳. וביעב״ן הגיה

גירסא שלפנינו במיא דלא

וכו׳ן, פֹּ [ברש״י שברי״ף

ובתוס׳ צשם רש״י נוסף: לו], ל) [ויקרא כה, נג], ק) ס״א רבנן, ר) [לעיל יט

ע"ל, ע"בן,

הגהות הב"ח

בו א מיי׳ פ״י מהל׳ עשין פט טוש"ע ח"מ

סיינן שו טבר ביי פח ב ג ד מיי' פ״ה מהלכות אישות הלי כ סמג עשין מח טוש"ע כח סעיף טו ובהג״ה: ובהג״ה:

:סימן שו סעיף ב

פש ה מיי שם פ״ח הל׳ א סמג שם טוש"ע אס"ע סימן לח סעיף כד: נו ז מיי׳ פ״ה שם הלכה במ ממג שם מוש״ע כט סמג שם טוש״ע :ה"ע סימן כט סעיף ט מהלי פי״ן מהלי מכירה הלכה ב סמג לאוין קג טוש"ע ח"מ סימן

רלג סעיף א:

תום' ר"י הזקן אין אומן [קונה]. אינו קונה חלק בכלי במה שהוא משבחו שאם קונה . ליכא מלוה שהרי נותן . לה חלקו. וישנה לשכירות מתחלה ועד סוף. דאי אינה אלא בסוף אין כאן מלוה שהשכירות הקדושין. נופך. אבן טובה ואמר לה הרי את מקודשת בזה השכירות ובנופך. וא״ת בלא נופך נמי הוי כמלוה שיש עליה משכון וליהוי מקודשת. ל) וי״ל דהכא ליכא משכון שלא נתנה לו בתורת שלא נוננה לו בונודה משכון אלא להשביחו. ואיתא להך שיטה נמי בהגוזל קמא וב״ק צט, מונות בזול טפי מכרך. מגודלת. ולשון הגמ' מי סברת מגודלת גדולה ממש והוי שבח ממון שראויה לשמשך, אלא מאי מגודלת ליחוס כלומר חשובה דאמרה לא ניחא לי דשהלה מילי מיואי יר ז שקלה מילי מינאי ואזלא (וכדאוקמי) [נדיא קמי] שבבותאי. פי' מתוך י. חשיבותה תהיה מצויה אותי לבוז ולקלס. ואית . דגרסי מי סברת גדולת גדולת ממש כלומר גודלת שער הנשים והאי שבח ממוז. לא מאי גדולת המשנה גודלת מקשטת המשנה גורות בקבב. הנשים. ובכולן אע"פ וכו'. הטעם דדברים דברים. אינן שהטעתו. אפילו לשבח רעתה ולא במה שבתוכו וצריך שיהא בכלי שוה פרוטה. [הא במיא הא בחמרא הא בציהרא]. ר"ש פירש במיא בו ולא במה שבתוכו שהמים אינן שוין כלום , ב.... ואין דעתה על המים. ואין ועווה על המים. בחמרא, במה שבתוכו ולא בו שדרכו לשתות וחוזרים הכוס. ביצהרא, שמסתפקים מהשמן מעט . מעט. והר"ם (אישות פ"ה מעט. וווו ם (אישות פיד הכ"ט) פי" במיא שהוא משקה הצריך לכל ואינו . ביוקר בו ובמה שבתוכו ביוקו בו ובמוז שבוזוכו דדעתה על הכל, הכלי מפני שהוא [נצרך להמים] והמים שהם צריכים לה, התמים שהם צויכים לה, בחמרא, שאינו צריך לכל אין דעתה אלא על הכלי, יצהרא שהוא

. דעתה אלא על השמז.

לכיפה שמעמידים בה עבודת כוכבים אסור לבנותה וקאמר ר"א אינה לשכירום אלא לבסוף. כשמחזירן לה והרי לשם קידושין הוא בגמ' דאם בנה שכרו מותר ומפרש התם טעמא משום דישנה

ואין נפקותא לענין חזרה דהא דאמר רב (ב"מ דף עז.) פועל יכול לחזור בו אפי׳ בחצי היום היינו אפי׳ למ״ד אינה לשכירות אלא לבסוף אבל איכא נפקותא לענין קידושין דאי ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף חשיב החי שכירות מלוה ואינה מקודשת ולענין עבודת כוכבים אם בנה שכרו מותר ואע"ג דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף מ"מ אינה משתלמת אלא לבסוף כדאמרי׳ בפרק איזהו נשך (ב"מ דף סה.) כשכיר שנה בשנה לי שכירות של שנה זו אינה משתלמת אלא בשנה מחרת: הא במיא. פי׳ הקונטרם במיא שאינם חשובים אמרי׳ בו ולא במה שבתוכו בחמרא דחשוב במה שבתוכו ולא בו ובליהרא פירש ליר דגים שעשוי לימים רבים לטבל והכום לריך לו לשומרו לשון אחר ליהרא שמן כמו ינהר שנריך לכלי שמשהין אותו לזמן גדול בו ובמה שבתוכו וקשה לר"ת דאין זה סדר הברייתא שהביה לכן פר"ת במיה בו ובמה שבתוכו שהמים בטלים לגבי הכום בחמרא בו ולא במה שבתוכו שהיין חשוב ואינו בטל לגבי הכוס ומ"מ אינו חשוב כ"כ שנאמר דדעתה תהא על היין אבל בליהרא במה שבתוכו דחשוב יותר מן הכוס אבל לא בו דהכום אינו בטל לגבי ליהרא ומיהו קושיא דר"ת לאו קושיא היא שהרי מלינו בגמרא דאינו חושש לסדר הברייתא כדאמר בפ' הישן (סוכה כו.) גבי לא יישן אדם בתפילין לא שינת קבע ולח ערחי כו' ודוק ותשכח:

איכא ולא ניחא ליה ככספא ולא ניחא ליה בדהבא. פי׳ כגון שלריכה כסף להשלים תכשיע של כסף שעושה ומיהו היכא שהטעה האשה

בממון לא פליג הי רבי שמעון: דהוה צייר בבליתא. פי׳ נקונט׳ כשנתנו לשליח היה לרור בסמרטוט וכשהגיע ליד האשה מלאתו של זהב ולעיל כי פריך נמצא מעיקרא נמי זהב היה לא מלי לשנויי מאי נמלא דהוה לייר בבליתא דהא האשה עלמה מקבלת קידושין א"כ יודעת היא שהוא של זהב שחם היא סבורה שהוא של כסף הוי קשיא ליה אמאי מקודשת והא איכא דניחא ליה בכספא ולא ניחא ליה בדהבא וכ"ש שהשליח יודע כך דאל״כ טועה הואא ואין הקידושין כלום ולא שייך התם טעמא דמראה מקום היא לו אבל הכא שעשאתו שליח לקבל קידושין שייך טעמא דמראה

מקום היא לו:

בדינר של כסף והלך ונתן לו דינר של זהב מר סבר ספידא ומר סבר

ישנה לשכירות אלא בסוף ומר סבר ישנה סיישנה לשכירות אלא בסוף לשכירות מתחלה ועד סוף ואיבעית אימא דכ"ע ישנה לשכירות מתחלה ועד סוף ומקדש במלוה אינה מקודשת והכא באומן קונה בשבח כלי קמיפלגי מר סבר יאומן קונה בשבח כלי ומר סבר "אין אומן קונה בשבח כלי מואי בעית אימא דכ"ע אין אומן קונה בשבח כלי וישנה לשכירות מתחלה ועד סוף ומקדש במלוה אינה מקודשת והכא במאי עסקינן יכגון שהוסיף לה ⁷נופך משלו דמר סבר מלוה ופרוטה ידעתיה אפרומה ומר סבר דעתיה אמלוה ובפלוגתא דהני תנאי סדתניא בשכר שעשיתי עמך אינה מקודשת בשכר שאעשה עמד מקודשת ר' נתן אומר בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת וכל שכן בשכר שעשיתי עמך רבי יהודה הנשיא אומר באמת אמרו יבין . בשכר שעשיתי בין בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת ואם הוסיף לה נופך משלו מקודשת בין ת"ק לרבי נתן איכא בינייהו שכירות בין רבי נתן לר' יהודה הנשיא איכא בינייהו מלוה ופרומה מר סבר מלוה ופרומה דעתיה אמלוה ומר סבר דעתיה יאפרומה: בותני' ההתקדשי לי בכום זה של יין ונמצא של דבש של דבש ונמצא של יין בדינר זה של כסף ונמצא של זהב של זהב ונמצא של כסף על מנת שאני עשיר ונמצא עני עני ונמצא עשיר אינה מקודשת ר"ש אומר אם המעה לשבח מקודשת: גמ' "ת"ר יהתקדשי לי בכום זה תני חדא בו ובמה שבתוכו ותניא אידך בו ולא במה שבתוכו ותניא אידך במה שבתוכו ולא בו ולא קשיא יהא במיא הא בחמרא הא בציהרא: אם המעה לשבח הרי זו מקודשת: ולית ליה לר"ש חיין ונמצא חומץ חומץ ונמצא יין שניהם יכולי לחזור בהם אלמא איכא דניחא ליה ייבחלא ואיכא דניחא ליה בחמרא הכא גמי איכא יניחא ליה בכספא ולא ניחא ליה בדהבא אמר רב שימי בר אשי אשכחתיה לאביי דיתיב וקמסבר ליה לבריה הכא במאי עסקינן כגון שאמר לשלוחו הלויני דינר של כפף ולך וקרש לי אשה פלונית והלך והלוה של זהב מר סבר קפידא ומר סבר סמראה מקום הוא לו אי הכי התקדשי לי התקרשי לו מיבעי ליה המעה לשבח המעהו לשבח מיבעי ליה נמצא מעיקרא נמי דוהב הוה אלא אמר רבא יאני וארי שבחבורה תרגימנא ומנו ר' חייא בר אבין הכא במאי עסקינן כגון שאמרה היא לשלוחה צא וקבל לי קרושי מפלוני שאמר לי התקדשי לי

מוחלו אללה ואין כאן מלוה כשמחזירן לה: ואיבעים אימא דר"ע לשכירות מתחילה ועד סוף ואימת קמיתסר במכוש אחרון ובמכוש ישנה כו'. ודכ"ע המקדש במלוה אינה מקודשת: והכא באומן אחרון לית בה שוה פרוטה ש"מ דהכי הילכתא דליכא מאן דפליג קונה כו'. כלומר הכא בשלא התנה להיות שכיר ימים אלא קבלן שהבל עליו לגמור המלאכה בכך וכך.

ובאומן קבלן כשמשביחו ועשה מן הזהב כלי קונה לזכות בכלי כשהוא משביחו קמיפלגי ר"מ סבר אומן קונה בשבח כלי וחין בזו לומר ישנה לשכירות כו׳ דכל מה שמשביח אינו מלוה על הבעלים אלא בכלי הוא זוכה וכשמחזירו לו בשכר הקלוב ההיא שעתא הרי הוא כמוכרו לו: אין אומן קונה כו'. והרי הוא כשאר שכירות: נשכר שעשיתי עמך. התקדשי לי אינה מקודשת דהויא ליה כמלוה: בשכר שחעשה עמך מקודשת. לכשיגמור ויתננו לה דקא סבר אינה לשכירות אלא לבסוף: ר' נתן אומר בשכר שחעשה עמך חינה מקודשת. דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף: וכ"ש וכו'. (ה) וכיון דגמרו והחזירו לה כבר היא מלוה גמורה: ואם הוסיף לה כו'. מכלל דרבי נתן סבר אפילו הוסיף לה אינה מקודשת דקסבר מלוה ופרוטה דעתה אמלוה: איכא בינייהו שכירות. אם ישנה מתחילה ועד סוף או לאו כדפרישית: בו ובמה שבתוכו. י בשניהם זכתה ס (דמלטרפי) לשוה פרוטה: בו. קדשה ולא במה שבתוכו אינה זוכה בו ואינו מנטרף לש"פ: במיא.ש דלא חשיבא (היא) ולא היתה דעתה אלא בכלי: בחמרת. במה שבתוכו ולח בו דעבידי למשתייא ומהדרי כוס למריה: בליהרת. ליר דגים שעשוי לימים רבים לטבל בו והכוס לריך של לשומרו בו ובמה שבתוכו. וי״א ליהרא שמן לשון ילהר (במדבר יח): שניהם. הלוקח ומוכר ומשנה בבבא בתרא היא: איכא דניחא ליה בחלא. ואף על גב דחמרה עדיף פעמים שוה לריך לחומך: הכה במהי עסקינן כו'. כלומר אי טעות גבי דידה הוי לא הוה פליג ר"ש אלא כגון דהוה טעות גבי דידיה דאמר לשליח כו': מ"ק סבר הפידא היא. ולא ניחא ליה לתת לה זהב ואין זה שלוחו בואת ורבי שמעון סבר מינח ניחא ליה דחשיבותה היה גביה והחי דקחמר ליה דינר כסף מראה מקום הוא לו להקל עליו ולומר אם אינך יכול להלוות לי דינר זהב תלוה לי דינר כסף: אי הכי. דשליח קדשה לו התקדשי לו מיבעי ליה ועוד אם טעות גביה הוא אם הטעהו מבעי ליה ועוד נמצא של זהב דקתני מאי היא מעיקרא כי יהביה בחוקת והב יהביה: קפידת. לא היתה חפינה אלא בשל כסף דאיכא

דניחא ליה בכספא: ומר סבר מראה

מקום היא לו. אף אם לא יתן אלא

כסף קבלהו ומיהו היכא דטעאי איהי

גופה לא פליג ר"ש: ומאי נמלא. הא

מעיקרא הכי הוה: דהוה לייר בבליתא. כשנתנו לשליח היה לרור בסמרטוט

ומצחתו של זהב: כולהו סבירה להו

(ל) רש"י ד"ה וכ"ש וכו׳ :דכיון

מוסף רש"י אינה לשכירות אלא לבסוף. כי מהדר להו ניהלה הלכך לאו מלוה

הוא (ב"ק צט.). כדאמר באיזהו נשך (ב"מ סה.) כשכיר שנה בשנה, שכירות וו משתלמת בתחילת שנה מכל (ב"ח קיי). מר סבר אומן קונה בשבח כלי. וכי יהיב לה ניהליה מקדשה בשבחה דחית ליה בגוויה הע"פ שלה נתן לה ממון אחר, ורבנן סברי לא קני ואינה מקודשת שיגיע ממון . (ידה (ב"ק צט.). ופרוטה. כי יהיב לה אפרוטה. ומיקדשה, להכי נקט פרוטה, דקדושי אשה דיו להו נכך (שם צמ:). בשכר שעשיתי עמך. התקדשי לי, אינה מקודשת. הואיל וכבר החזירו לה והוא מלוה גבה שם). בשכר שאעשה

מהדר להו ניהלה מיקדשת ליה בשכרו (שם). ר' נתן אומר בשכר שאעשה

עמך אינה מקודשת. דקסנר ר' נתן ישנה לשכירות מתחילה ועד

סוף וכל פרוטה ופרוטה הויא לה מלוה, וכל שכן בשכר שעשיתי עמך.

דמיום שהחזירו לה מקף

שכרו עליה במלוה (שם). ואם הוסיף לה נופך

משלו מקודשת. דקסנר

מלוה ופרוטה דעתה אפרוטה, ואילו לר׳ נתן אע״ג

דהוסיף לה אינה מקודשת,

מוסת תוספות

א. [ש]לא נתכוון להקנות לה אלא של כסף. תוס' הרא"ש.

מראה מקום הוא לו. האומר לשלוחו לעשות לו בדבר הקל ועשה לו בדבר כבד דאין זו שינוי ולא א"ל דבר הקל אלא להראות לו מקום להקל בשליחותו אם כבד עליו בענין אחר:

מראה מקום היא לו ומאי נמצא דקא צייר בבליתא ייאמר אביי ר"ש ורשב"ג

ור"א כולהו סבירא להו מראה מקום הוא לו ר"ש הא דאמרן רשב"ג דתנן

בת. איר של היים ומאי נמצא. דהא מעיקרא הכי הוי. צייר בבליאתה. כרוך בסדין. ואמר לשליח הנה פלונית מקודשת לי בזה. ואי קפידא הוי אינו שלוחה אלא לקבל לה קדושין של כסף, אבל אם היא עצמה קבלה קדושיה הואיל ואכר ציהרא ציר של דגים. ומאר לה בזה והויא מקודשת** ואע"פ שהיא חושבת לה שהוא מתנה אחר שדברים שבלב אינן דברים. והלכתא כת"ק דקפידא הוי דקם ליה ר' שמעון בשטה. *להלו מט. ב. **אינו מובו דאדרבא בגמ' משמע דאינה מקודשת משום דאיכא דניחא ליה בכספא וכו'. וצ"ע (ד"ו).